

Ram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 20 september 2001 beslutat bereda övriga berörda utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 2001/02:1 Budgetpropositionen för 2002 (volym 1) i vad avser den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2002, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna, låneramar (yrkandena 1–15 och 29–43) jämte motioner.

Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till att avse ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse samt motionerna 2001/02:Fi291 (m) yrkandena 4 och 5, 2001/02:Fi292 (kd) yrkandena 9 och 10, 2001/02:Fi293 (c) yrkandena 3 och 4 och 2001/02:Fi294 (fp) yrkandena 7 och 8 i motsvarande delar.

När det gäller ramen för utgiftsområde 1 budgetåret 2002 tillstyrker utskottet regeringens förslag, som innebär att utgiftsområdet anvisas 7 284 122 000 kr.

Även i fråga om de preliminära ramarna för åren 2003 och 2004 tillstyrker utskottet regeringens förslag. Dessa ramar föreslås uppgå till 7 309 miljoner kronor respektive 7 642 miljoner kronor.

Fyra partier (m, kd, c och fp) avstyrker förslagen till förmån för respektive partis förslag i varsin avvikande mening.

Utskottet

Propositionen

I propositionen volym 1, avsnitt 2 yrkande 8 föreslår regeringen att riksdagen beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 2002 på utgiftsområden i enlighet med vad regeringen anfört i avsnitt 6.3, tabell 6.5.

Regeringen föreslår i yrkande 9 att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 2003 och 2004 som riktlinje för regeringens budgetarbete (tabell 6.5).

Ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för år 2002 skall, enligt tabell 6.5 Utgiftstak och takbegränsande utgifter 2002–2004, uppgå till 7 284 122 000 kr. För åren 2003 och 2004 beräknas ramen till 7 309 miljoner kronor respektive 7 642 miljoner kronor.

Utgiftsområde 1 omfattar politikområdet Demokrati och delar av politikområdet Mediepolitik som i övrigt ingår i utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. I utgiftsområde 1 ingår även en del av politikområdet Samepolitik som i övrigt ingår i utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Vidare ingår i utgiftsområde 1 de på politikområde ofördelade anslagen *Kungliga hov- och slottsstaten*, *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*, *Riksdagens förvaltningskostnader*, *Riksdagens ombudsmän*, *justitieombudsmännen*, *Regeringskansliet m.m.* och *Stöd till politiska partier*. I propositionen föreslår regeringen därtill ett nytt anslag: *Expertgruppen för EU-frågor*.

Regeringen anför att förändringen av utgiftsområdesramen jämfört med beräkningen i 2001 års ekonomiska vårproposition i huvudsak förklaras av den sammanslagning av Utrikesdepartementets och Regeringskansliets förvaltningsanslag som görs år 2002.

Närmare om utgiftsområde 1

I politikområde *Demokrati* ingår: utvecklingsarbetet Tid för demokrati; betalning av statens kostnader för valsedlar, valkuvert och andra valtillbehör samt ersättningar till vissa myndigheter m.m. för biträde i samband med allmänna val; Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter samt tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek. Regeringen föreslår att anslagen inom politikområdet för år 2002 skall uppgå till totalt 274,3 miljoner kronor. För år 2003 beräknas anslagen till sammanlagt 73,6 miljoner kronor och för år 2004 till 169,7 miljoner kronor. De stora variationerna beror främst på vilka val som hålls under året.

För de delar av politikområdet *Mediepolitik* som hör till utgiftsområde 1 föreslår regeringen anslag för år 2002 på totalt 668,3 miljoner kronor. Av politikområdet ingår anslagen till Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden, presstöd, stöd till radio- och kassettidningar, Radio- och TV-verket samt Granskningsnämnden för radio och TV i utgiftsområdet. För år 2003 beräknas anslaget till 663,1 miljoner kronor och för år 2004 till 663,1 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget till Sametinget, som ingår i politikområdet *Samepolitik*, skall uppgå till 16,7 miljoner kronor för år 2002. För år 2003 beräknas anslaget till 17,1 miljoner kronor och för år 2004 till 17,4 miljoner kronor.

I utgiftsområdet ingår även anslag som inte omfattas av indelningen i politikområden, eftersom regeringen inte fastställer några mål för dem. Det gäller anslagen Kungliga hov- och slotsstaten, Regeringskansliet m.m., Stöd till politiska partier, Riksdagens ledamöter och partier m.m., Riksdagens förvaltningskostnader och Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen samt det nya anslaget Expertgruppen för EU-frågor. Regeringen föreslår att ramen för dessa anslag skall uppgå till 6 324,7 miljoner kronor för år 2002. För år 2003 beräknas anslaget till 6 554,7 miljoner kronor och för år 2004 till 6 790,7 miljoner kronor.

Motionerna

I följande tablå redovisas budgetpropositionens och motionernas förslag till utgiftsramar för utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

FÖRSLAG TILL RAM FÖR UTGIFTSOMRÅDE 1 RIKETS STYRELSE

Belopp i miljoner kronor

År	Propositionen	Oppositionspartiernas avvikelser från propositionens ram			
		Moderata samlingspartiet ¹	Kristdemokraterna	Centerpartiet	Folkpartiet liberalerna
2002	7 284	-726	-447	-770	-929
2003	7 309	-1 106	-527	-776	-929
2004	7 642	-1 278	-627	-770	-984

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion Fi291 yrkande 4 (delvis) en sänkning för utgiftsområde 1 med 2 598 miljoner kronor jämfört med förslagen i budgetpropositionen. Moderaterna anför att Regeringskansliet inte bör byggas ut och att det extra anslag som utgår till följd av ordförandeskapet i EU bör avvecklas helt. Därtill anser partiet att en särskild upplysningskampanj om kommunismens brott mot mänskligheten bör genomföras. Enligt Moderaterna bör vidare utrikesförvaltningen återföras till utgiftsområde 5 och förstärkas med 65 miljoner kronor. Förslaget att återföra utrikesförvaltningen till utgiftsområde 5 kan riksdagen emellertid inte kan ta ställning till förrän i samband med behandlingen av den ekonomiska vårpropositionen år 2002. Med hänsyn taget till detta innebär Moderata samlingspartiets förslag en

¹ I redovisningen beaktas inte konsekvenserna av Moderata samlingspartiets förslag att återföra utrikesförvaltningen till utgiftsområde 5, eftersom riksdagen inte kan ta ställning till detta förrän i samband med behandlingen av den ekonomiska vårpropositionen år 2002. Partiets förslag om förstärkning av anslaget till utrikesförvaltningen beaktas i redovisningen.

sänkning av ramen för utgiftsområde 1 med 726 miljoner kronor budgetåret 2002.

Partistödet bör enligt Moderata samlingspartiet minskas med hälften, 72,6 miljoner kronor fr.o.m. budgetåret 2003. År 2004 avvecklas stödet helt. Även presstödet bör avvecklas anser Moderaterna. Partiet föreslår en avveckling i två steg, varav det första infaller år 2002. Det innebär en besparing på 300 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Genom att presstödet avskaffas bortfaller en av Presstödsnämndens huvuduppgifter, varför nämnden enligt Moderata samlingspartiet bör avvecklas fr.o.m. år 2003. Besparingarna på utgiftsområdet för år 2003 uppgår till 2 978 miljoner kronor och för år 2004 till 3 150 miljoner kronor (yrkande 5 delvis). När man bortser från förslaget att återföra utrikesförvaltningen till utgiftsområde 5 blir motsvarande siffror 1 106 miljoner kronor respektive 1 278 miljoner kronor.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion Fi292 att ramen för utgiftsområdet minskas med 447 miljoner kronor för år 2002 jämfört med regeringens förslag (yrkande 9 delvis). Partiet anser att presstödet kan minskas med totalt 66 miljoner kronor, då man stöder distributionsstödet till lördagsutdelning, men anser att den övriga marginalen skall dras från ramanslaget. Uppjusteringen av driftsstödet med anledning av vårens tilläggsbudget bör återtas anser Kristdemokraterna. Anslaget till Regeringskansliet bör minskas med 410 miljoner kronor för år 2001, eftersom utveckling och anpassning av Regeringskansliet enligt Kristdemokraterna kan ske genom organisationsförändringar och rationaliseringar. Enligt Kristdemokraterna bör den föreslagna resursförstärkningen på 160 miljoner kronor för år 2002 inte genomföras. Vidare bör besparingar göras på 250 miljoner kronor. Därtill anser partiet att den del av Regeringskansliets anslag som avser utrikesförvaltningen bör tillföras 35 miljoner kronor för att beskickningarna i Lima, Tunis, Beirut och Heliga Stolen skall kunna behållas. Totalt bör anslaget till Regeringskansliet således minskas med 375 miljoner kronor enligt Kristdemokraterna. I avvaktan på att en översyn görs av Datainspektionens verksamhet anser partiet att besparingar kan göras på 6 miljoner kronor. Besparingarna på utgiftsområdet för år 2003 uppgår till 527 miljoner kronor och för år 2004 till 627 miljoner kronor (yrkande 10 delvis).

Centerpartiet föreslår i sin partimotion Fi293 yrkande 3 (delvis) en minskning av utgiftsramen för år 2002 med 770 miljoner kronor. För åren 2003 och 2004 föreslår partiet minskningar med 776 miljoner kronor respektive 770 miljoner kronor (yrkande 4 delvis).

Folkpartiet liberalerna föreslår i partimotion Fi294 yrkande 7 (delvis) en sänkning av ramen för utgiftsområdet för år 2002 med 929 miljoner kronor jämfört med förslaget i budgetpropositionen. I fråga om presstödet föreslås en minskning med 415 miljoner kronor med hänvisning till att det nu råder en helt ny situation i förhållande till vad som gällde när det infördes. Anslaget till Regeringskansliet m.m. bör minskas med 475 miljoner kronor anser Folkpartiet, eftersom det under den socialdemokratiska regeringen vuxit starkt, särskilt vad gäller den politiska verksamheten. Efter ordförandeskapet i EU

kan Regeringskansliet krympas enligt Folkpartiet. Partiet anser också att de samordningsvinster som sammanslagningen med utrikesförvaltningen medför bör utnyttjas. Folkpartiet beräknar medel för att bibehålla ambassaderna i Lima, Tunis, Beirut och vid Heliga Stolen. Vidare vill Folkpartiet liberalerna att partiernas beroende av offentliga medel på sikt skall begränsas och föreslår därför en minskning av partistödet med 30 miljoner kronor för år 2002. De uppgifter som den tänkta Expertgruppen för EU-frågor skall fylla kan enligt Folkpartiet med fördel skötas inom den ordinarie forskningen. Beträffande åren 2003 och 2004 föreslås besparingar inom utgiftsområdet på sammanlagt 929 miljoner kronor respektive 984 miljoner kronor (yrkande 8 delvis).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker att riksdagen för budgetåret 2002 beslutar om utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med vad som anförs i budgetpropositionen volym 1, avsnitt 6.3, tabell 6.5. Detta innebär att utgiftsområde 1 anvisas 7 284 122 000 kr budgetåret 2002.

Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen för budgetåren 2003 och 2004 godkänner regeringens förslag till preliminära ramar för utgiftsområde 1 som riktlinjer för regeringens budgetarbete. Dessa ramar föreslås uppgå till 7 309 miljoner kronor respektive 7 642 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande innebär att utskottet avstyrker motionerna Fi291 yrkandena 4 och 5 (m), Fi292 yrkandena 9 och 10 (kd), Fi293 yrkandena 3 och 4 (c) och Fi294 yrkandena 7 och 8 (fp) i berörda delar.

Stockholm den 25 oktober 2001

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Unckel

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Unckel (m), Barbro Hietala Nordlund (s), Pär Axel Sahlberg (s), Kenneth Kvist (v), Ingvar Svensson (kd), Mats Berglind (s), Lars Hjertén (m), Inger René (m), Kerstin Kristiansson Karlstedt (s), Kenth Högström (s), Mats Einarsson (v), Björn von der Esch (kd), Per Lager (mp), Åsa Torstensson (c), Helena Bargholtz (fp), Britt-Marie Lindkvist (s) och Margareta Nachmanson (m).

Avvikande meningar

Utgiftsramen budgetåret 2002 och preliminära utgiftsramar åren 2003 och 2004 (m)

Per Unckel (m), Lars Hjertén (m), Inger René (m) och Margareta Nachman-son (m) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budget-året 2002 och förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för åren 2003 och 2004 samt förslagen i motionerna Fi292 yrkandena 9 och 10 (kd), Fi293 yrkandena 3 och 4 (c) och Fi294 yrkandena 7 och 8 (fp) bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Moderata samlingspartiets förslag i motion Fi291 yrkandena 4 och 5 med undantag för förslaget att återföra utrikesförvaltningen till utgiftsområde 5 som riksdagen inte kan ta ställning till förrän i samband med beslut med anledning av den ekonomiska vårpropositionen år 2002. Vårt ställningstagande innebär att riksdagen för budgetåret 2002 anvisar 6 558 miljoner kronor till utgiftsområdet och för åren 2003 och 2004 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 6 203 miljoner kronor respektive 6 364 miljoner kronor som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

Utgiftsramen budgetåret 2002 och preliminära utgiftsramar åren 2003 och 2004 (kd)

Ingvar Svensson (kd) och Björn von der Esch (kd) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budget-året 2002 och förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för åren 2003 och 2004 samt förslagen i motionerna Fi291 yrkandena 4 och 5 (m), Fi293 yrkandena 3 och 4 (c) och Fi294 yrkandena 7 och 8 (fp) bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Kristdemokraternas förslag i motion Fi292 yrkande 9, som innebär att riksdagen för budgetåret 2002 anvisar 6 837 miljoner kronor till utgiftsområdet, och yrkande 10, som innebär att riksdagen för åren 2003 och 2004 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 6 782 miljoner kronor respektive 7 015 miljoner kronor som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

Utgiftsramen budgetåret 2002 och preliminära utgiftsramar åren 2003 och 2004 (c)

Åsa Torstensson (c) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budget-året 2002 och förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för åren 2003 och 2004 samt förslagen i motionerna Fi291 yrkandena 4 och 5 (m), Fi292

yrkandena 9 och 10 (kd) och Fi294 yrkandena 7 och 8 (fp) bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Centerpartiets förslag i motion Fi293 yrkande 3, som innebär att riksdagen för budgetåret 2002 anvisar 6 514 miljoner kronor till utgiftsområdet, och yrkande 4, som innebär att riksdagen för åren 2003 och 2004 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 6 533 miljoner kronor respektive 6 872 miljoner kronor som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

Utgiftsramen budgetåret 2002 och preliminära utgiftsramar åren 2003 och 2004 (fp)

Helena Bargholtz (fp) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2002 och förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för åren 2003 och 2004 samt förslagen i motionerna Fi291 yrkandena 4 och 5 (m), Fi292 yrkandena 9 och 10 (kd) och Fi293 yrkandena 3 och 4 (c) bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Folkpartiet liberalernas förslag i motion Fi294 yrkande 7, som innebär att riksdagen för budgetåret 2002 anvisar 6 355 miljoner kronor till utgiftsområdet, och yrkande 8, som innebär att riksdagen för åren 2003 och 2004 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 6 380 miljoner kronor respektive 6 658 miljoner kronor som riktlinjer för regeringens budgetarbete.